

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Žurnāla "Latvijas Lopkopis" maija numurā 2
- Profesionālas bezmaksas konsultācijas – iespēja lauksaimniekiem 2
- Sākti pieci ilgtermiņa demonstrējumi augkopībā 3
- Pašnodarbinātais saslīmis, – vai slimības pabalsts pienākas? ... 4
- Saņemti 57 176 iesniegumi platību maksājumiem 5
- Priecīgi par dzīvi laukos 6

- Kā novērst ziemas kīpoku galu dzeltēšanu 8
- Nepieciešama būvniecības procesu kontrole 10
- Desmit govju īpatnības 10
- Netraucēt un paskatīties uz mežu no cita skata punkta 12
- Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2018. gada jūlijā 14
- Sākta tūrisma piedāvājuma "Ražots Kurzēmē" izveide. ... 15
- Starptautiskajā izstādē "Agro Balt" – arī Latvijas ražotāji 16

AKTUALITĀTES

NĀKOTNES ES LAUKU POLITIKAI – 365 MILJARDI EIRO

Jūnija sākumā Eiropas Komisija nāca klajā ar budžeta priekšlikumiem ES Kopējai lauksaimniecībai politikai 2021.–2027. gadam, paredzot tai kopumā 365 miljardus eiro.

Eiropas Komisijas (EK) paziņojumā minēts, ka ar 365 miljardu eiro budžetu EK priekšlikumi nākotnes Kopējai lauksaimniecības politikai (KLP) nodrošina, ka tā būs

nākotnes vajadzībām piemērota, joprojām sniegs atbalstu lauksaimniekiem un lauku kopienām, nodrošinās, ka ES lauksaimniecības attīstība ir ilgtspējīga, un atspoguļos ES mērķus vides un klimata jomā. Jūnija sākumā publiskotie KLP priekšlikumi paredz dalībvalstīm lielāku elastību un atbildību, izvēloties, kā un kur ieguldīt tām piešķirto finansējumu, lai sasniegtu ES līmenī izvirzītos vērienīgos mērķus virzībā uz gudru, noturīgu, ilgtspējīgu

un konkurētspējīgu lauksaimniecības nozari, vienlaikus nodrošinot taisnīgu un mērķtiecīgāku atbalstu lauksaimnieku ienākumiem.

Ikvienam Latvijas lauksaimniekam un lauku uzņēmējam līdz 10. jūlijam ir iespējas izteikt viedokli par EK piedāvājumu, aizpildot Valsts Lauku tīkla Sekretariāta sadarbībā ar Zemkopības ministriju sagatavoto anketu, kurā ir 21 jautājums ar atbilžu variantiem.

► 13. lpp.

AKTUALITĀTES

ŽURNĀLA "LATVIJAS LOPKOPIS" MAIJA NUMURĀ

Žurnāla maija numurā lasiet interviju ar vienu no Latvijā labākajām piena un gaļas lopu saimniecībām "Kalna Dambrāni" īpašnieci Ivetu Tīrumnieci. "Ar LLKC strādāju no pašiem pirmsākumiem, tikai pateicoties konsultāciju birojā, man izdevies sasniegt tik labus rezultātus," saka Iveta.

"Kalna Dambrānos" šobrīd kopskaitā ir 1600 liellopi, no kuriem 625 slaucamās govīs un 400 Holšteinfrišanas šķirnes nobarojamie bulļi. Par to, kāda ir I. Tīrumnieces pieeja gaļas lopu audzēšanā un viedoklis par tirgus iekarošanu, lasiet intervijā.

Par to, kā plānot fermu, lai govis varētu nodrošināt savas fiziskās vajadzības piena ražošanai, lasiet LLKC lopkopības konsultantes Lailas Plītas rakstā "Dodiet govīm vietu, kur sacīt "mūū"". LLKC lopkopības nodaļas vadītāja un žurnāla nozaru redaktore Silvija Dreijere skaidro, kādai jābūt barībai slaukšanas robotos, kā arī sniedz padomus ganīšanai un teļu audzēšanai bioloģiskajā lauksaimniecībā.

Gaļas lopu audzētājiem iesakām izlasīt LLKC Lopkopības kompe-

tenču centra vadītājas Anitas Siliņas rakstu "Zidītājgovju atnešanās sezonas nosacījumi". Savukārt aitkopjiem lietderīgi būs iepazīties ar LLKC lopkopības konsultanta Ilmāra Grudula padomiem un pieredzi pareizā aitu māšu ēdināšanā.

Saimnieku pieredzes rubrikā piedāvājam stāstu par Skultes pagasta saimnieci Ilonu Leci, kura z/s "Paparžkalni" audzē ap 130 aitu māšu lielu ganāmpulku un ap 60 Šarolē šķirnes un to krustojumu gaļas liellopu. Turpat arī Lailas Plītas padomi, kā barot jērus no atšķiršanas līdz realizācijai.

Putnkopības rubrikā iesakām izlasīt stāstu par Rinalda un Svetlanas Bukšu pieredzi tītaru audzēšanā Sējas novada SIA "Zvirgzdkalni RB". Viņi ir pirmie Latvijā, kas uzsākuši BIG-6 šķirnes tītaru audzēšanu rūpnieciskos apmēros. Savukārt vistkopjiem noderēs Latvijas Olu ražotāju asociācijas pārstāves Annas Ērlihas raksts par vasaras pārvietojamām novietnēm vistām.

Zirkopjiem piedāvājam žurnālistes Daces Milleres sagatavoto stāstu par zootehniku, zirgu īpašnieku, sportistu, treneri, kalēju un konkūra maršrutu sastādītāju Egilu Broku. Turpat

arī veterinārārstes Aijas Pavlovskas ieteikumi kumēļu nagu kopšanai.

Kā ierasts, žurnālā nozares ziņas no Latvijas un ārzemēm, labas veselības uzturēšanas padomi, saimnieku aptauja, recepte un anekdotes.

Atgādinām, ka žurnālu "Latvijas Lopkopis" iespējams abonēt VAS "Latvijas Pasts" pasta nodaļās visā Latvijā, abonēšanas indekss – 2044, pasūtīšanu iespējams veikt arī elektroniski "Latvijas Pasts" mājaslapas elektroniskās abonēšanas sadaļā: https://abone.pasts.lv/lv/latvijas_preses_izdevumi/zurnali/2044/2018_gads/

Žurnālu var iegādāties arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā Ozolniekos.

Iveta Tomsone, LLKC Apgāda vadītāja

PROFESIONĀLAS BEZMAKSAS KONSULTĀCIJAS – IESPĒJA LAUKSAIMNIEKIEM

Bezmaksas individuālas konsultācijas 1500 eiro apmērā ikvienam lauksaimniekam vai mežsaimniekam. Šādu iespēju jau no aizvadītā gada piedāvā LLKC.

Iespēju individuāli saņemt profesionālu bezmaksas konsultāciju radījis Lauku attīstības plāna (LAP) 2014.-2020. apakšpasākums "Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai". Tas paredzēts kā praktisks atbalsts lauksaimniekiem ar mērķi veicināt individuālu konsultāciju saņemšanu par

saimniecības, uzņēmuma vai ieguldījuma ekonomisko un ekoloģisko rādītāju uzlabošanu, par nekaitīgumu klimatam un noturību pret klimata pārmaiņām, kā arī par savstarpējās atbilstības prasību ievērošanu.

Projekta ietvaros iespējams saņemt konsultācijas augkopībā, lopkopībā, mežsaimniecībā un ekonomikas nozarē.

Lai saņemtu konsultācijas lauksaimniecībā, jāsazinās ar tuvāko LLKC biroju, savukārt par mežsaimniecības jautājumiem – ar Meža konsultāciju pakalpojumu centru. Eiropas apmaksātās konsultācijas būs

pieejamas vēl līdz 2019. gada nogalei. Tādēļ aicinām lauksaimniekus un mežsaimniekus izmantot iespēju saņemt profesionālu bezmaksas konsultāciju savas saimniecības vai uzņēmuma ilgtspējīgas un ekonomiski izdevīgas saimniekošanas nodrošināšanai.

Konsultantu kontaktinformācija pieejama šeit: <http://new.llkc.lv/lv/nozares/augkopiba-ekonomika-lopkopiba-mezsaimnieciba/profesionlas-bezmaksas-konsultacijas-iespeja>.

Informāciju sagatavoja Ilze Rūtenberga-Bērziņa, LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

AUGKOPĪBA

SĀKTI PIECI ILGTERMIŅA DEMONSTRĒJUMI AUGKOPĪBĀ

Sākot ar 2018. gada martu, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs kopā ar vairākiem sadarbības partneriem sācis piecus demonstrējumus augkopībā, kas turpināsies vairākus gadus.

Dažādas augsnes apstrādes tehnoloģijas

Sadarbībā ar Limbažu un Jēkabpils novadu saimniecībām, Latvijas Zemnieku federāciju un Agroresursu un ekonomikas institūtu sāks projekts "Dažādu augsnes apstrādes tehnoloģiju salīdzinājums graudaugu bezmaiznes sējumos slimību un kaitēkļu ierobežošanai dažādos Latvijas reģionos".

Mērķis: praktiski parādīt dažādu augsnes apstrādes tehnoloģiju salīdzinājumu graudaugu bezmaiznes (divi gadi un vairāk vienā laukā pēc kārtas) sējumos slimību un kaitēkļu ierobežošanai.

Vismaz reizi gadā tiks organizēta lauka diena zemnieku saimniecībās "Lejas Jērāni" Jēkabpils novadā un SIA "Paparžkalni" Limbažu novadā.

Iepirkuma "Demonstrējumu pasākumu nodrošināšana" identifikācijas Nr. ZM/2017/4_ELFLA). Projekta īstenošanas laiks: 2018.–2022. gads.

Augu maiņas nozīme bioloģiskajā saimniecībā

Sadarbībā ar Madonas novada bioloģisko saimniecību "Vidus Stukules", Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociāciju un Agroresursu un ekonomikas institūtu uzsākts demonstrējums "Augu maiņas ietekme uz slimību un kaitēkļu attīstību graudaugu sējumos".

Mērķis: praktiski parādīt augu maiņas ietekmi uz slimību un kaitēkļu attīstību graudaugu sējumos.

Vismaz reizi gadā tiks organizēta lauka diena bioloģiskajā saimniecībā "Vidus Stukules" Madonas novadā.

Iepirkuma "Demonstrējumu pasākumu nodrošināšana" identifikācijas

Demonstrējuma lauka diena SIA "MPS Vecauce"

Nr. ZM/2017/4_ELFLA). Projekta īstenošanas laiks: 2018.–2022. gads.

Augu aizsardzības līdzekļu lietošanas efektivitāte

Sadarbībā ar Kuldīgas un Valkas novada saimniecībām, Latvijas Zemnieku federāciju un Agroresursu un ekonomikas institūtu uzsākts demonstrējums projektā "Laukaugiem kaitīgo organismu ierobežošanas dažādos Latvijas reģionos".

Mērķis: praktiski demonstrēt laukaugiem kaitīgo organismu ierobežošanas iespējas, ievērojot kaitīgo organismu izplatību laukaugu sējumos un uzskatāmi parādīt pielietotās augu aizsardzības metodes ekonomisko efektivitāti.

Projekta ietvaros vismaz vienu reizi gadā tiks organizēta lauka diena saimniecībās SIA "Upeskalni AB" Kuldīgas novadā un saimniecībā "Lejasciņi" Valkas novadā.

Iepirkuma "Demonstrējumu pasākumu nodrošināšana" identifikācijas Nr. ZM/2017/4_ELFLA). Projekta īstenošanas laiks: 2018.–2022. gads.

Kuldīgas novada SIA "Upeskalni AB" 20. jūnijā notiks lauka diena, informācija pa tālr. 20264175, Daiga Mellere.

Augsnes kaļķošanas materiāli un tehnoloģijas

Sadarbībā ar Dundagas, Krimuldas un Dagdas novada saimniecībām, Latvijas Zemnieku federāciju, Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociāciju un Agroresursu un ekonomikas institūtu sāks projekts "Dažādu augsnes kaļķošanas materiālu un tehnoloģiju demonstrējums un efektivitāte".

Mērķis: uzskatāmi demonstrēt un iepazīstināt lauksaimniekus ar dažādu kaļķošanas materiālu efektivitāti, kā arī parādīt, kā ar pieejamo tehniku var nodrošināt kvalitatīvu skābes augsnes kaļķošanu.

Vismaz reizi gadā tiks organizēta lauka dienas trīs zemnieku saimniecībās – "Andžaki" Dundagas novadā, "Bangas" Krimuldas novadā un "Celiņi" Dagdas novadā.

Iepirkuma "Demonstrējumu pasākumu nodrošināšana" identifikācijas Nr. ZM/2017/4_ELFLA). Projekta īstenošanas laiks: 2018.–2022. gads.

Mēslošanas līdzekļu lietošanas efektivitāte

Sadarbībā ar saimniecībām četros Latvijas reģionos, Latvijas Zemnieku federāciju un Agroresursu un ekonomikas institūtu sāka projekta "Dažādu mēslošanas līdzekļu lietošanas demonstrējums laukaugu sējumos, lietojot tos dažādās kultūraugu attīstības stadijās dažādos Latvijas reģionos" īstenošana.

Mērķis: praktiski demonstrēt dažādu mēslošanas līdzekļu lietošanu laukaugu sējumos, lietojot tos dažādās kultūraugu attīstības stadijās.

Vismaz reizi gadā tiks organizēta lauka dienas saimniecībās "Kadiķi M.A." Alūksnes novadā, "Sproģi" Pāvilostas novadā, "Bangas" Krimuldas novadā un LLU MPS "Pēterlauki" Višķos, Daugavpils novadā.

Iepirkuma "Demonstrējumu pasākumu nodrošināšana" identifikācijas Nr. ZM/2017/4_ELFLA). Projekta īstenošanas laiks: 2018.–2021. gads.

Katra gada noslēgumā šo demonstrējumu rezultāti tiks publicēti LLKC tīmekļvietnē. Katra projekta noslēgumā rezultāti tiks atspoguļoti publiskā seminārā un visu demonstrējumu noslēgumā apkopoti izdevumā "Demonstrējumi augkopībā".

Ilze SKUDRA,
LLKC Augkopības
nodaļas konsultante
augkopībā
e-pasts: ilze.skudra@llkc.lv
tālr. 63050577

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

PAŠNODARBINĀTAIS SASLIMIS, – VAI SLIMĪBAS PABALSTS PIENĀKAS?

Līdz ar nodokļu reformu 2018. gads ir atnesis sev līdzīgu vēl kādu pārsteigumu pašnodarbinātajiem, kuru tā uzreiz nevarēja pamanīt līdz brīdim, kad kādam nācās ar to saskarties praksē. Tas skar pašnodarbinātā slimošanu, kā arī citus gadījumus, par kuriem izsniedz tā saucamo darbnespējas B lapu.

Līdz 31.12.2017. B lapas gadījumā, gatavojot pašnodarbinātā ziņojumu par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām (pašnodarbinātā atskaite par VSAOI) par ceturksni, mēnesos, kad bija izsniegta B lapa, obligāto iemaksu bija jāsamazina par proporcionālo daļu par B lapas dienām. Piemēram, ja pašnodarbinātajam bija izsniegta B lapa par periodu no 2017. gada 4. decembra līdz 14. decembrim (11 kalendārās dienas), un ja decembrī ienākums (ieņēmumi mīnus izdevumi) bija 380 eiro, tad atskaitē uzrādīja nevis 380, bet gan 245,18 ($380 - 380/31 \text{ diena} \cdot 11$). Pabalstu izmaksātāji (VSAA) pēc tā varēja pārliecināties, ka par B lapas dienām VSAOI nav maksāts, līdz ar to par to laiku varēja izmaksāt slimības pabalstu.

Bet, sākot ar 2018. gadu, ir veiktas būtiskas izmaiņas. MK 827. noteikumos par VSAOI veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par VSAOI

un iedzīvotāju ienākuma nodokli ir svītrots 39. punkts, kas līdz tam ļāva rīkoties, kā iepriekš aprakstīju: *“Pašnodarbinātais no aprēķinātā obligāto iemaksu objekta apmēra atskaita proporcionālu daļu par pārējo darbnespējas, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma kalendāra dienām, par kurām ir izsniegta darbnespējas lapa B, kā arī par dienām, kurās tas nav uzskatāms par obligāti sociāli apdrošināmu personu atbilstoši likumam “Par valsts sociālo apdrošināšanu””*.

Tātad līdzšinējā kārtība ir atcelta.

Slimošanas laikā vajadzētu parūpēties, lai nebūtu ienākumu no saimnieciskās darbības

Ko tas praksē nozīmē?

1) To, ka pašnodarbinātā atskaitē par VSAOI **vairs nerēķina proporciju**, tas ir, ja mēnesī ir ienākums vismaz 430 eiro, tad atskaitē **uzrāda visus 430 eiro**, arī ja ienākums ir saņemts par iepriekšējo periodu, kā tas bieži pašnodarbinātajiem var gadīties, jo uzskaiti kāto pēc tā saucamās “kases metodes”, – darījumus uzrāda tikai tad, kad nauda tiek saņemta vai samaksāta.

2) Ja pašnodarbinātajam bija B lapa par visu mēnesi un ja tajā mēnesī ir ienākums vismaz 430 eiro, tad **slimības pabalstu nevarēs saņemt**. Ja mēnesī kaut vienu dienu nebūs B lapas (tas ir, piemēram, ja B lapa ir no 2. marta – 31. martam, bet 1. martā nav), tad pabalstu **varbūt** saņems (tas gan jānoskaidro VSAA), – jo pašnodarbinātais strādājis vismaz vienu dienu un pieļaujams, ka arī šajā vienā dienā guva visus 430 eiro ienākumus, – tā skaidroja Labklājības ministrijas pārstāve.

Laimīgi tie pašnodarbinātie, kas 2018. gada 1. ceturksnī nav slimājuši un viņiem nav bijusi B lapa. Bet nopietnas problēmas ir tiem, kas slimo, vai ir B lapa jau reģistrēta no pagājušā gada un tiek saņemts pabalsts, ja šiem cilvēkiem 1. ceturksnī ienākumi bija vismaz 430 eiro mēnesī (piemēram, kāds parādnieks par produkciju samaksājis). Jo ienākums atskaitē ir jāuzrāda, bet **pabalsts nepienākas** (jo B lapa ir par visu mēnesi), un būs jāatmaksā jau saņemtais pabalsts par šo 1. ceturkšņa periodu!

Lai no tā izvairītos, daži ieteikumi pašnodarbinātajiem, kuri ir zemnieku saimniecības īpašnieki:

- Slimošanas laikā vajadzētu parūpēties, lai nebūtu ienākumu no saimnieciskās darbības, arī lai parādnieki nemaksā – gandrīz neizpildāms ieteikums, bet varbūt kādam noder;

- Uz šo slimošanas laiku kādam no jau esošiem darbiniekiem darba līgumā pielikt klāt pienākumu veikt pārvaldnieka funkcijas (un arī algu pielikt), vai arī, ja nav darbinieku – pieņemt kādu darbā kā pārvaldnieku un citu darbu veicēju.

► 5. lpp.

**Makšķerēšanas,
vēžošanas un zemūdens
medību kartes
var iegādāties internetā:
makskeresanaskarte.lv.**

Izplatītājs: Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, tālr. 29460886.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

**WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV**

4. lpp.

Jo cilvēks šajā laikā pats strādāt, tajā skaitā vadīt uzņēmumu, parakstīt jebkādu dokumentu, slēgt līgumus un veikt jebkādas citas darbības, kas saistītas ar saimniecisko darbību, nedrīkst, ja vēlas saņemt pabalstu.

Attiecībā uz zemnieku saimniecību īpašniekiem tādā gadījumā neizpildīsies likuma par VSAOI 1. panta 3. daļas i) apakšpunkts, ka *“pašnodarbinātais ir zemnieku (zvejnieku) saimniecības īpašnieks, kas, nebūdam darba tiesiskajās attiecībās ar savas zemnieku (zvejnieku) saimniecības pārvaldes institūciju, veic šīs zemnieku (zvejnieku) saimniecības vadības funkciju, ja šajā zemnieku (zvejnieku) saimniecībā likumā noteiktajā kārtībā nav iecelts (ievēlēts) pārvaldnieks (direktors)”*, jo ir iecelts pārvaldnieks ar darba līgumu (to pieļauj likuma par zemnieku saimniecībām 5. pants), un zemnieku saimniecības īpašnieks **uz šo laiku vairs nav pašnodarbinātais. Un pašnodarbinātā atskaite par VSAOI konkrētajā periodā tad nav jāsniedz.**

Tikai jāņem vērā, ka pārvaldnieks grāmatvedības dokumentus var parakstīt, bet attiecībā uz trešajām personām (bankas un citas iestādes)

pārvaldnieks būs akceptējams tikai tad, ja tas būs reģistrēts kā paraksttiesīgais arī Uzņēmumu reģistrā (UR). Ja nav paredzami tādi darījumi, tad uz slimošanas laiku varētu arī neregistrēt UR. Tas gan ir tikai mans veidoklis. Jo zinu, ka pastāv arī uzskats, ka tomēr, lai varētu uzskatīt, ka īpašnieks vairs nav pašnodarbinātais, pārvaldniekam noteikti jāreģistrējas UR. **Lai šajā jautājumā iegūtu 100% skaidrību, iesaku par šo jautājumu rakstīt VID oficiālu vēstuli – uzzīnu.**

Pēc slimošanas un B lapas darbības beigām var pārtraukt līgumu un atkal būt kā pašnodarbinātais. Pārdomas, varbūt ieteikumi:

– Tikt vaļā no pašnodarbinātā statusa pavisam (ne tikai uz B lapas periodu) – pieņemt sevi darbā kā darba ņēmēju. Tad vairs nebūs jāsniedz pašnodarbinātā atskaite, bet gan atskaite par darba ņēmējiem. Šajā gadījumā pabalsta saņemšanai vairs nav svarīgi, kad un kāds veidojas saimnieciskās darbības ienākums. Jāņem vērā, ka B lapas laikā strādāt un algu aprēķināt sev nedrīkst arī šajā gadījumā, ja vēlas saņemt slimības pabalstu no VSAA;

– Tikt vaļā no pašnodarbinātā statusa pavisam – nomainīt saimnieciskās formas, piemēram uz SIA.

Tādā gadījumā gan jāreķinās ar to, ka zudīs jaukā iespēja izņemt līdzekļus personīgām vajadzībām, kad vien rodas vēlēšanās. SIA gadījumā naudu var izņemt tikai, ja ir darba alga vai īpašnieks no peļņas saņem dividendes, apliekot ar ienākuma nodokli. Ja ir zaudējumi – dividendēs nav, ko izņemt. Kā arī – grāmatvedības kārtošanā vajadzēs jau profesionāla grāmatveža palīdzību.

Atliek pašnodarbinātajiem novēlēt – neslimot! Un, ja tomēr gadās, ka piešķir B lapu un ir vēlme saņemt pabalstu, – **jau no pirmās dienas** parūpēties, lai paša paraksti uz dokumentiem nekur neparādās un lai oficiāli tiek nofomēts vietā kāds, kas pārņemtu vadības funkcijas. Kā rīkotos tiem, kuri nav zemnieku saimniecības īpašnieki, – te nu ir pašiem jāapdomā, vai un kādas ir iespējas tomēr slimošanas laikā pabalstu saņemt. Par to vajadzētu interesēties VID vai VSAA. Šajā rakstā problēmu tikai izgaismoju un vairāk pievērsos zemnieku saimniecībām. **■**

Anda SKADIŅA,
LLKC Grāmatvedības un
finanšu nodaļas grāmatvedības
konsultante
e-pasts: anda.skadina@llkc.lv
tālrs. 63050226

PLATĪBU MAKSĀJUMI

SAŅEMTI 57 176 IESNIEGUMI PLATĪBU MAKSĀJUMIEM

Lauku atbalsta dienests (LAD) informē, ka līdz šī gada 22. maijam Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā saņemti 57 176 iesniegumus platību maksājumiem bez kavējuma sankcijām.

LAD atgādina, ka platību maksājumiem vēl varēja pieteikties līdz 15. jūnijam (ieskaitot), bet šajā gadījumā atbalstu samazina 1% apmērā par katru nokavēto darbadienu.

Šis ir jau trešais gads, kad visi lauksaimnieki platību maksājumiem piesakās elektroniski. Tas ļauj gan ātrāk izmaksāt maksājumus rudenī,

gan lauksaimnieki pieļauj krietni mazāk kļūdu, nekā tad, ja iesniegumi tiktu iesniegti papīra formātā.

LAD pieteikšanās laikā organizēja 120 klātienē konsultācijas dažādās vietās Latvijā, kuru laikā ikviens klients varēja pats vai ar LAD speciālistu atbalstu iesniegt pieteikumu. Palīdzību sniedza arī LAD klientu apkalpošanas centri. LAD pieteikumu iesniegšanas laikā sadarbojās ar Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centru, kas arī palīdzēja klientiem. **■**

LAD informācija

“LAUKU LAPU” IESPĒJAMS ARĪ ABONĒT

Ja vēlaties “Lauku Lapu” saņemt mājās vai birojā, izdevumu iespējams abonēt tikai par piegādes cenu gan pasta nodaļās, gan “Latvijas Pasta” interneta mājaslapā: <https://abone.pasts.lv/lv/katalogs/>.
Abonēšanas indekss – 1163.

LAUKU ATTĪSTĪBA

PRIECĪGI PAR DZĪVI LAUKOS

Tādu – līdzsvarotu un nepārslogotu – darba un atpūtas ritmu laukos vēlas pilsētnieki Vita un Andris Blāķi, nomaindami Rīgu pret dzīvi skaistā dabas stūrīti – Vestienas pagasta “Aparēnos”.

Tikko pagājis pirmais gads, kopš Blāķu ģimene, iegādājusies īpašumu, ar trim bērniem pārcēlās no Rīgas uz lauku mājām, kļūstot par lauku saimniekiem 21 ha zemes. Vitas un Andra ģimenē aug trīs dēli – Rūdolfs, Reinis un Uldis. Ar savu pieredzi, kā uzsākt saimniekot laukos un kā attīstīt saimniekošanu, izmantojot projekta iespējas, dalās SIA “Vestienas putni” valdes loceklis Andris Blāķis.

– No pagājušā gada 1. jūnija esam ar abām kājām laukos. Jau sen par to domājām, līdz sameklējām šo īpašumu laukos. Rīgā vairāk eksistējām, nekā dzīvojām, tāpēc gribējās atrast kādu māju laukos. Pagājušā gada 4. februārī pirmoreiz atbraucām uz “Aparēniem” apskatīties. Uzreiz sapratām, ka šīs būs mūsu mājas, jo vieta ir skaista, tuvu atrodas Kāla ezers. Iepriekšējā mājas saimniece Ligita Vītoliņa bija izvēlējusies pārcelties dzīvot pie meitas. Viņa mums saimniecībā atstāja ap 50 putnu, arī vairākas dekoratīvās šķirnes, bet esam izvēlējušies turēt tikai “laimīgās vistas”, jo virziens ir olu ražošana, – tiekoties atklāja “Aparēnu” saimnieks un SIA “Vestienas putni” valdes loceklis Andris Blāķis.

Prioritāte – saimniecībai

Savulaik “Aparēnos” bija izveidota dabas sēta ar putnu dārzu. Saimnieks Andris Blāķis dalījās plānos turēt dējējputnus un attīstīt olu ražošana:

– Negribam sarežģīt lauku dzīvi, mums šķita vienkāršāk izvēlēties dējējvistas. Nepilna gada laikā esam sapratuši, ka ar vīstkopību galā tiekam, saprotam, kas vīstām vajadzīgs, līdz ar to vīstu ganāmpulku plānots dubultot. Patlaban ir 150 putnu, lielākoties šķirne ‘Dominant’. Ir tikai jāuzbūvē jaunas vīstu kūti. Mājas olas ir pieprasītas. Izveidotais uzņēmums – SIA “Vestienas putni” – pagaidām nespēj pierādot tik daudz olu, cik tiek pieprasīts. Madonā olas tiek realizētas zem-

Vita un Andris Blāķi

nieku saimniecības “Cepli” veikalā “Lauku labumi”. Eksotiskos putnus, kādi te bija agrāk, neturēsim. Tos arī iepriekšējā saimniece izpārdeva. Vēl neesam tiesīgi saukties par bioloģisko saimniecību, jo Ligita Vītoliņa bija pārtraukusi bioloģisko sertifikāciju, mēs uzsākām visu no jauna. Tūlīt būs pagājis pirmais pārbaudes gads, sekos nākamais, tikai tad uz etiķetēm varēs rakstīt, ka tās ir bioloģiskās olas. LLKC Madonas birojā apmeklēju bioloģiskās lauksaimniecības mācības, un šobrīd jau varu lepni teikt – eksāmens nokārtots un apliecība iegūta. Papildus ir augstākā izglītība biznesa vadībā, arī sievai ir tāda pati specialitāte, esam studējuši RSEBAA (Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola). Laukos esam arī tāpēc, lai iemācītos kaut ko ražot, nevis tikai pirkt un pārdot.

Uz vaicājumu par to, vai lauku dzīve rīdziniekiem nešķiet pārāk grūta, Vita sacīja: – Nē! Mēs daudz ko modernizējam. Neko lieku nedarām, pievēršam uzmanību būtiskākajam. Vēlamies, lai atliek laika bērniem priekšā pasaku palasīt, lai neesam darbos tik paguruši, ka nav vairs spēka pavērot saullēktu un saulrietu. Atrodam laiku arī pastaigām, dabas vērojumiem, aizņemam līdz Kāla ezeram. Sevi lutinām, lai dzīvot būtu prieks.

Andris piebilda: – Cenšamies nepārpūlēties, lai neizsistu ārā lauku burvību.

Attīstību paver apstiprinātie projekti

Andris Blāķis atklāj, ka jauna lauku saimniekiem vajadzību ir daudz, jo visu gribas uzlabot un pilnveidot, bet jāizvēlas prioritātes. Pagājušais gads bijis ļoti labvēlīgs, jo apstiprināti divi projekti. Pirmais projekts tika uzrakstīts, pateicoties LLKC Madonas konsultāciju biroja speciālistu pamudinājumam un palīdzībai.

– Iesniedzu projektu Lauku atbalsta dienestā mazo lauku saimniecību atbalstam, ko apstiprināja, – Andris stāsta. – Par saņemto finansējumu tika iegādāts traktors, jo bez tehnikas saimniekošana laukos nav iespējama. Arī Madonas novada pašvaldības biznesa ideju konkursā “Madona var labāk!” tika iesniegts un aizstāvēts biznesa plāns “Investīcijas SIA “Vestienas putni” kūts būvniecībā”, lai “Aparēnos” būtu iespējas vīstkopības attīstībai, kas tika apstiprināts. Par atbalstu biznesa uzsākšanai liels paldies Madonas novada pašvaldībai, jo par piešķirto finansējumu būvējam otru vīstu kūti. Nesen, 2018. gada aprīlī, apstiprināts arī trešais projekts – ieguldījums materiālajos aktīvos, arī pateicoties LLKC Madonas konsultāciju biroja speciālistu atbalstam.

Piesaistot Latvijas lauku attīstības programmas finansējumu, “Aparēnos” tiks celta trešā vīstu kūts, iegādāta plaujmašīna un zāles lopbarības prese.

► 7. lpp.

Foto: Agris Veckalpiņš

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

◀ 6. lpp.

Tāpat tiks paplašināta saimnieciskā darbība, un ir paredzēta aitu ganāmpulka iegāde, lai saprastu mijiedarbību starp laukkopību un lopkopību, kā arī kāpinātu neto apgrozījumu. Andris gan piebilst, ka gluži ar olu ražošanu vien nevarētu izdzīvot, tāpēc, kamēr saimniecība attīstās, viņš papildus strādā arī SIA "Lattrack", kas nodarbojas ar lauksaimniecības un meža tehnikas tirdzniecību.

Lauku dzīves priekšrocība – daba

Saimniece Vita atzina, ka, lai gan saknēs ir rīdziniece, viņas sirds vienmēr bijusi dabā:

– "Aparēnos" jūtos ļoti labi. Ko sirds prasa, to darām. Pienāk brīdis, kad Rīgu izdzīvo, un viss. Rīga ir pārpildīta, laiku grūti izplānot, tas ir liels izaicinājums, ja vēlas bērniem vēl papildu interešu izglītību nodrošināt.

Šeit dzīves ritms ir mierīgāks un tiek piedāvātas daudzpusīgas interešu izglītības iespējas, attālumā arī nelieli, bērni Madonā apmeklē gan mākslas, gan mūzikas skolu. Kā papildus labums ir tas, ka bērniem te ir daba, veselīga pārtika, daudz darbiņu.

– Nevienam brīdi nav bijusi nožēla par to, ka esam pārcēlušies uz laukiem, kaut Rīgā ir palikusi viena māja, kur tagad dzīvo trīnieki. Miers un klu-

sums, tīrs un svaigs gaiss, ekoloģiska pārtika, savs pagalmis, saimniekošanas iespējas. Jau pagājušajā gadā izaudzējām pirmo ražu – gan pašu iztikai, gan vistām. Tā kā esam ceļā uz bioloģiskās lauksaimniecības sertifikāciju, daļu dārzeņu vistām ir jāizaudzē pašiem. Kaut pērnā vasara bija lietaina, izaudzējām savus kartupeļus, nedaudz kāpostus, graudus gan pērkam. Tās visas ir priekšrocības. Lai gan Rīgā dzīvojam mājās ar 3000 kvadrātmetriem zemes, tik brīvi nevarējām izpausties. Te, laukos, jūtamies daudz brīvāk, – papildināja Andris.

Pieredzes apmaiņa un zināšanu pārnese

– Esmu pateicīgs LLKC Madonas nodaļas rīkotajām praktiskajām apmācībām, kā arī izmantoju iespējas arodmācību projekta ietvaros, – saka Andris. – Pagājušajā gadā mājputnu turētājiem bija seminārs Kalsnavas pagasta "Gribēnos". Putnkopji netur zināšanas pie sevis, padalās ar saviem padomiem, labprāt sniedz atbildes uz jautājumiem. Arī mēs savas vistas barojam no silēm, dzirdinām no dzirdnēm, restaurējam vecos nožogojumus, lai vistas var brīvi iet ārā. Jauni putnu aploki tiek ierīkoti ar lielu rezervi. Sākumā, kad pārcēlāmies uz laukiem, domājām, ka vistas turēsim tikai pašu vajadzībām, bet LLKC konsultanti pārliecināja, ka ir jādarbojas plašākā mērogā, nav jābūt tikai piemājas saimniecībai, ir jāražo, jāattīstās, saimniekojot laukos. Varbūt pēc kāda laika vistkopības interesenti dosies pieredzes apmaiņā uz "Aparēniem". ■

Foto: no ģimenes arhīva

Andris Blāķis ar dēliem

**Top jauna
vistu kūts
ar konkursā
"Madona
var labak!"
piesaistīto
finansejumu**

Aija VIGNERE,
LLKC Madonas
biroja vadītāja
e-pasts:
aija.vignere@llkc.lv
tālrs. 64807465

DĀRZKOPIBA

KĀ NOVĒRST ZIEMAS ĶIPLOKU GALU DZELTĒŠANU

Nav tādas dārzkopības sezonas, kad ķiploku audzētāji nesastaptos ar tādu nepatīkamu lietu kā lakstu galu dzeltēšanu, kas var parādīties visdažādākajās veģetācijas periodu ķiploku attīstības fāzēs.

Vai tas var ietekmēt ražu? Neapšaubāmi, jo tas norāda, ka lapu virsma visdažādāko iemeslu dēļ nespēj pilnvērtīgi funkcionēt, un tādēļ raža var samazināties. Vai, zinot iemeslu, varētu noteikt potenciālo ražas samazinājumu, visdrīzāk tikai aptuveni, jo ir liela varbūtība, ka iemesli var būt pat vairāki.

Vai ir iespējama ķiploku lakstu dzeltēšana, par kuru nebūtu iemesls uztraukties. Tas gan būs tikai tadā gadījumā, kad sākas ķiploku nobriešana ražas novākšanai. Beidzoties aktīvās augšanas periodam, jūnijā sākas ķiploku daivu veidošanās, kas nozīmē, ka aktīva fotosintēze vairs notiek tikai uz augšējām lapām, kamēr apakšējās pakāpeniski sāk atmirt. Pārējo lakstu pakāpeniska dabiskā atmiršana sākas jūlija vidū. Šogad izskatās, ka ekstremālo apstākļu dēļ lakstu atmiršana var sākties krietni agrāk.

Ķiploku lakstu dzeltēšana ir saistīta ar trīs galvenajiem iemesliem, kas pie noteikta apstākļu kopuma var arī kombinēties. Tātad tas ir makroelementa slāpekļa trūkums, nelabvēlīgu klimatisko apstākļu ietekme – sausums, sals vai salnas, un pēdējais iemesls ir parazitāra rakstura – kaitēkļi un slimības. Lai arī katram no šiem faktoriem ir iemesls parādīties noteiktā augšanas periodā, taču ne vienmēr tik droši pēc tā var vadīties, jo sevišķi šajā gadsimtā, kad noteiktam gada periodam neraksturīgi klimatiskie apstākļi parādās arvien biežāk.

Barības elementu trūkums

Ja runājam par makroelementa slāpekļa (N) trūkumu, tad dzelte vienmēr parādīsies tikai uz vecākajām lapām. Ja tāda novērojama uz jaunajām lapām, tas var būt saistīts ar mikroelementu deficītu. Šogad īpatnēji apstākļi veidojās veģetācijas perioda sākumā, kad gaisa temperatūras bija augstas, bet zeme daudzviet bija sasalusi. Tādos apstākļos laukos, kuros nebija

Foto: Māris Narvils

Bioloģiski audzēti veselīgi ziemas ķiploku augi

mulčas, varēja parādīties slāpekļa deficīts, jo saknes nespēja pilnvērtīgi funkcionēt. Otrs variants ir, kad bioloģiskajās saimniecībās, kur vēlu iestrādāts organiskais mēslojums, nebija sākusies slāpekļa atbrīvošanās. Parasti šādos apstākļos radusies dzeltēšana izzudīs, līdzko sāksies normāla barības elementu aprīte augsnē.

Klimatisko apstākļu ietekme

Vēlākajās veģetācijas stadijās lakstu dzeltēšana var notikt sausuma dēļ. Izskaidrojums tam ir pavisam vienkāršs, – kad ūdens trūkuma rezultātā vairs nav iespējama pilnvērtīga barības vielu aprīte, tad augiem ieslēdzas izdzīvošanas režīms. Var ātrāk nekā parasti sākties ziednešu veidošanās, un pakāpeniski sākas lakstu nokalšana ar mērķi, lai izdzīvotu pati ķiploka galviņa. Maijs parasti ir ķiploku veģetatīvās augšanas būtiskākais mēnesis, kad tie aug ļoti strauji un tiem ir nepieciešami nokrišņi ap 25 mm nedēļā, tātad mēneša laikā pat 100 mm. Šogad tāda nokrišņu daudzuma nekur Latvijā maijā nebija, kas nozīmē, ka ūdens trūkums tieši šajā posmā ļoti būtiski ietekmēs kopējo ražas līmeni. Laksti var dzeltēt arī pretējā gadījumā, kad pārliks ūdens daudzums izspiež no augsnes gaisu, un sakņu smakšanas rezultātā arī sākas lakstu dzeltēšana.

Novēršanas iespējas – izmantot laistīšanu, kas ir vienlaikus vienkāršākais veids. Taču bieži iekārtu vai pašu ūdens resursu trūkuma dēļ tas nav izpildāms. Ir gan viena būtiska nianse, kas var palīdzēt rast risinājumu arī šādā situācijā, un tā ir mulčas materiālu izmantošana. Šeit gan runa var būt tikai par organiskas izcelsmes materiāliem (zaļā zāle, siens, salmi), nebūs piemēroti ilgas sadalīšanās mulčas materiāli, piemēram, šķelda, skaidas, mizu mulča u. c. Ja ķiploku stādījumu nav iespējams pirms tam salaistīt, tad vismaz minimāli ir jāuzsirdina augsnes virskārta, lai likvidētu kapilāru tīklu, caur kuru augsne zaudē ūdeni.

Ja augsnē ir sākušas veidoties plaisas, tad jālikvidē arī tās. Parasti tās aktīvi veidojas mazauglīgās, ar minerālmēsliem intensīvi mēslojās un organisko mēslojumu ilgi neredzējušās augsnēs. Mulču klāj ar aprēķinu, lai tās biezums pēc nosēšanas būtu vismaz 10 cm. Mulča apturēs tālāko situācijas pasliktināšanos ķiploku augšanai ūdens zudumu rezultātā, papildu uzlabošanās pakāpe būs saistīta ar to, cik jau ūdens bija zaudēts pirms tam, un vai platība nolaistīta vai nē. Smilts augsnes irdināt nedrīkst. Šogad daudzviet augsnes herbicīdu novēlota pielietošana deva ļoti vājus rezultātus.

► 9. lpp.

8. lpp.

Augsnes virskārtas uzirdināšanu var apvienot ar palikušo nezāļu iznīcināšanu.

Sala radītie bojājumi var rasties ļoti agros pavasaros, kad augi jau pamosas, un vēlāk seko sala periods. Tādās situācijās, kā arī salnu gadījumos, var palīdzēt stādījumu aplaistīšana vai apsmidzināšana agri no rīta, pirms vēl saules gaisma nav augus apspīdējusi, radot neatgriezeniskus lapu galu bojājumus. Otrs variants, ko ir grūtāk īstenot, – pirms salnu sākšanās ķiploku lakstus apsmidzina ar ūdeni, lai uz lapām izveidotu ledus garozu, kas pasargās no salnas ietekmes. Pēc šādiem gadījumiem ir vērts izsmidzināt pa lapām dažādus uz jūraszāļu un humīnskābju bāzes radītos mēslojumus, kas augiem palīdz pārvarēt stresa radītos apstākļus.

Kaitēkli

Viens no dzeltēšanas iemesliem var būt *nematodes* (dažādas sugas). Tās traucē normālu ķiploku augšanu, un labas ražas tur noteikti vairs nebūs. Šos kaitēkļus ir ļoti grūti saskatīt ar neapbruņotu aci, tādēļ to sākotnējo darbību grūti pamanīt. Viens no svarīgākajiem aspektiem, lai izvairītos

no šī kaitēkļa, ir obligāta augu maiņas ievērošana, audzējot ķiplokus atkārtoti tikai pēc trīs vai vēl labāk četriem gadiem vienā vietā. Kā priekšaugu nedrīkst izmantot sīpolaugu grupas augus, piemēram, sīpolus, šalotes, puravus, maurlokus. Noteikti rūpīgi jāapkaro nezāles, jo nematodes var izplatīties arī ar to sakņu sistēmu. Rūpīga augsnes apstrāde un optimāla augšanas apstākļu nodrošināšana ļauj būtiski samazināt šo kaitēkļu ietekmi.

Sīpolu muša (*Delia antiqua*)

Sīpolu mušas var būt kaitīgas ne tikai sīpolos, bet arī ķiplokos. Raksturīga ir loku nokalšanas secība, vispirms lakstu gali tā kā nedaudz ievīst, tad sāk dzeltēt, visbeidzot iežūstot, kļūst tādi kā “diegveida”. Kāpuriem izalot ķiploka pamatni, rodas paaugstināta bīstamība ķiploku sakņu slimību attīstībai. Profilaktiski šo kaitēkli mazākās platībās var izķert ar dzelteno līmes vairogu izvietošanu. No insekticīdiem neviens nav atļauts šī konkrētā kaitēkļa ierobežošanai. Būtiski šo kaitēkli spēj ierobežot organiskās mulčas izmantošana, jo muša dēj olniņas uz kailas augsnes pie ķiploka pamatnes.

Tur atrodies mulčai, muša nespēj veikt dējumus.

Slimības

Ar lakstu dzeltēšanu ir saistītas divas slimības – baltā un fuzariālā puve.

Baltā puve (*Sclerotium cepitovorum*). Uz ķiploka pamatnes veidojas balta, blīva sēņotne, vēlāk uz tās parādās melni sklerociji. Ķiploks vēlāk kļūst mīksts, ūdeņains, parasti pilnīgi sapūst. Tuvu augsnes virskārtai esošām lapām pie lapu pamatnes var ievērot baltu micēliju, bet izraujot varēs redzēt bojāties sākušu ķiploka aizmetni. Pārziemo uz inficētajiem augiem un augu atliekām. Strauji attīstās, ja ir silts un mitrs laiks, daudz lietus un ir dots paaugstināts slāpekļa mēslojums, ķiploki pārāk biezi sastādīti. Ierobežo, ievērojot augmaiņu 4–5 gadus, sabalansēti mēslo, apkarot nezāles. No fungicīdiem atļauts izmantot *Switch 62,5 WG 1,0 l/ha*, (3x), smidzina slimības attīstībai labvēlīgos apstākļos, atkārtoti pēc 14 dienām (14 dienas nogaidīšanas laiks).

Ķiploku fuzariālā puve (*Fusarium oxysporum*) ir pagaidām postošākā ķiploku slimība, tā izplatās ar inficētu stādāmo materiālu. Uz ķiploka pamatnes veidojas rozīgi violeta sēņotne, kurā var redzēt rozā konīdiju spilvenītus. Ķiploki var sapūt jau augsnē. Uz lapām veidojas brūni plankumi, kas strauji progresē, lapas dzeltē un ķiploks atpaliek augšanā. Uz stublāja veidojas sārta pārklājs. Uzglabājot nepilnīgi izžāvētus ķiplokus vēl siltās telpās, tas strauji progresē.

Pret abām slimībām var līdzēt fungicīds *Signum 1,5 l/ha* (2x), dodot profilaktiski 6 nedēļas pirms ražas novākšanas (provizorisks ap Jāņiem, šogad, iespējams, pat ātrāk), otro reizi pēc 5–10 dienām (14 dienas nogaidīšanas laiks).

Šo slimību ierobežošanai var izmantot arī tautas “kodņu” receptūras, “zilos graudiņus” un “pelnu novilkuma un vara sulfāta maisījumu.”

Ieteicams pirms audzēšanas sēt zaļmēslojumu, bet 14 dienas pirms izstādīšanas iestrādāt mikrobioloģisko mēslojumu *Trihodermu B-J*.”

Foto: Māris Narvils

Barības vielu – slāpekļa (N) trūkums ķiploku stādījumā

Māris NARVILS,
LLKC Augkopības
nodaļas vecākais
speciālists dārzkopībā
e-pasts: maris.narvils@llkc.lv
tālrs. 29609943

BŪVNICĪBA

NEPIECIEŠAMA BŪVNICĪBAS PROCESU KONTROLE

Būves celtniecības galarezultāts ir atkarīgs no daudziem faktoriem. Pirmkārt, no būvprojekta un darbu plānošanas kvalitātes; otrkārt, no izvēlēto būvmateriālu un būvniecības sistēmu kvalitātes; treškārt, no darbu veicēju kvalifikācijas un pieredzes.

Aspekts, pret kuru dažreiz attieksme mēdz būt vieglprātīga, ir darbu izpildes kvalitātes atbilstība un novērtējums. Atkarībā no sezonas biežāk sastopamo darbu veidiem ir vērts izvērtēt turpmāk minētās prasības.

Ķieģeļu mūrēšana:

- Neatkarīgi no sējuma sistēmas mūrēšanu sāk un beidz ar galinieku kārtu;
- Zem siju un pārsegumu plātņu balstvietām noteikti jāliek galinieku kārtā no veselīgiem ķieģeļiem;
- Vertikālajām šuvēm jābūt 8–10 mm, bet horizontālajām – 10–15 mm biežumā;
- Ierīkojot stiegrotu mūri, jāievēro tas, ka šuvju biežumam par 4 mm jāpārsniedz stiegru diametrs;
- Mūrēšanu sāk no stūriem;
- Mūra horizontāle un vertikāle jāpārbauda pēc katriem 0,5–0,7 m augstumā;
- Horizontālās un vertikālās šķērsšuves pilnīgi jāaizpilda ar javu.

Gāzbetona sienu mūrēšana:

- Lai nesabojātu hidroizolācijas kārtu, vispirms uz pamatnes jāuzklāj 1 cm bieza javas kārtā, tad seko hid-

roizolācija, javas kārtā un gāzbetona bloki. Javas smiltis un cementa attiecība ir 3:1;

- Gāzbetona virsējos nelīdzenumus, kas rodas horizontālajās joslās mūrējot, izlīdzināt;
- Zem sijām pārseguma plātņu balstvietām jābūt monolītam uzbetonējumam;
- Vertikālajām, horizontālajām šuvēm jābūt 3–4 mm biežumā;
- Mūrēšanu sāk no stūriem;
- Mūra horizontāle un vertikālitate jāpārbauda pēc katriem 0,5 m augstumā;
- Šuvēm jābūt pārsietām;
- Mūris ir jāpasargā no atmosfēras nokrišņiem (lietus, sniegs utt.).

Koka konstrukciju izbūvē:

- Koka un betona saskares vietā jāizveido hidroizolācija;
- Visiem kokmateriāliem jābūt apstrādātiem ar antiseptiķiem, antipirēniem (ja nepieciešams pēc projekta);
- Vainagsijas noenkuro ne retāk kā ik pēc 1 m;
- Izmantojamā koka mitrums nedrīkst pārsniegt:
 - sijām, lāgām – 18%,
 - grīdas dēļiem – 12%,
 - grīdas dēļiem, kurus lakos – 8%,
 - koka paliktņiem zem sijām, lāgām – 18%;
- Konstrukciju izbūvē novirzes no vertikāles 2 mm uz 1 m, bet ne vairāk kā 10 mm uz visu augstumu;
- Konstrukciju izbūvē novirzes no vertikāles 2 mm uz 1 m, bet ne vairāk kā 10 mm uz visu garumu;
- Konstrukciju novirzes no asīm 3 mm, no attāluma starp asīm +/- 2 mm.

Jumta seguma ierīkošanā:

- Pirms darbu uzsākšanas pārlicinās par jumta plakņu ģeometrisku at-

bilstību (šķautņu paralēlītāti, virsmas līdzenumu). Lai pārlicinātos, ka jumta šķautnes ir taisnā leņķī, jānomēra abas diagonāles;

- Pretkondensātplēvi ieklāj virzienā no zemākā punkta uz augstāko, paralēli dzegai un stiprina pie spārēm ar līstēm;
- Cementa viļņotajām loksnes pamatni veido no brusām 60x60 mm tā, lai katra loksne balstītos vismaz uz 3 brusām;
- Cementa viļņotās loksnes klāj ar nobīdi par vienu vilni attiecībā pret iepriekšējo kārtu, bet katrā gadījumā saskaņā ar ražotāja instrukcijām un rekomendācijām;
- Vietas, kur pārklājas četru lokšņu stūri, vidējām loksnes tiek veikta stūru nogriešana ar atstarpi 3–4 mm;
- Cementa viļņotajām loksnes šķērsvirziena pārlaidumu horizontālās rindās pieņem 120–140 mm;
- Cementa viļņotās loksnes piestiprina pie latojuma ar tam paredzētām speciālām naglām vai skrūvēm, kurām ir cinkota galviņa;
- Skārda jumta seguma garumu nosaka, mērot pa spārēm pēc latojuma uzlikšanas. Klāt pie iegūtā izmēra jāpieskaita 5 cm, jo jumta segums tiek pārļaisīts pāri karnīzei;
- Skārda jumta segumu sāk likt no vienas malas, vēlams ar pilna platuma loksni;
- Svarīgi ir skrūves pareizi pievilkt. Ja tas izdarīts korekti, gumijas paplākšņu malas nedaudz izliecas uz āru (ieapaļām malām). ■

Kristaps STŪRIŠKA,
LLKC Inženiertehniskās
nodaļas būvzinženieris
e-pasts:
kristaps.sturiska@llkc.lv
tālrs. 28620953

LOPKOPĪBA

DESMIT GOVJU ĪPATNĪBAS

Seit aprakstīts tas, kas jums jāzina par govju ieradumiem, pirms viņas sāk strādāt jūsu labā. Mājdzīvnieku turēšana ir kā līgums starp dzīvnieku un īpašnieku.

Dzīvnieks apņemas nodrošināt mūs ar produktiem, piemēram, pienu, olām, gaļu, bet mums jāuzņemas rūpes par šiem dzīvniekiem. Taču māj-

dzīvnieki pēc būtības tāpat paliek ļoti līdzīgi saviem savvaļas priekštečiem.

Desmit govju „dīvainības”, kas jums jāatceras, un tās ir apzinātas daudzu pētījumu rezultātā.

1. Govis dabā pēc būtības ir meddijums

Dabā govys ir meddijums. Līdz ar to liela daļa govys dzīves ir pakārtota tam, lai izvairītos no plēsējiem. Tādēļ ir

ļoti svarīga mierīga un draudzīga attieksme. Ja govys aprūpētājus uztver kā plēsējus, tiek negatīvi ietekmēts izslaukums. Zinātniskie pētījumi rāda, ka agresīva govju aprūpe rada vairāk nekā 600 kg izslaukuma samazinājumu uz govi gadā.

2. Pie barības galda viņas laiku lieki netērē

► 11. lpp.

◀ 10. lpp.

Ja mēs skatāmies uz ideālo govju dienas kārtību, ēšanai un dzeršanai atvēlētas tikai trīs līdz piecas stundas. Šis ieradums ir govju instinktu dēļ, jo viņa ir vajātā dzīvnieka statusā. Vajag ātri paēst un tad nozūst patvērumā, lai to sagremotu. To paturiet prātā, plānojot ēdināšanas sistēmas. Tā kā govju dabā ir zāles plūcēja, viņai barību vajag novietot 5 līdz 15 cm virs zemes/grīdas.

Šajā nelielajā ēdināšanas laikā viņa spēj apēst līdz 50 kg barības un izdzert vairāk nekā 100 litrus ūdens. Pēc krietnās maltītes govju pavada 7 līdz 10 stundas atgremojošas, un vēl tai ir vajadzīgas 12 līdz 14 stundas atpūtai. Šis noslogotais laika budžets atvēl ļoti īsu laiku (apmēram trīs stundas), lai paveiktu citus darbus – slaukšanu, apsēklošanu un veselības pārbaudes. Tādēļ mums ir jā rūpējas par to, lai maksimāli samazinātu laiku, kad govju atrodas ārpus sava grupas/vietas.

3. Govis ir sociāli bara dzīvnieki

Pat lielā ganību teritorijā govju pārvietojas grupā. Tomēr rotācijas ganīšanas sistēmā tas nav tik redzams. Jāatceras, ka katrs aplis ir izmēros ierobežota platība. Ja govju atdala no pārējā bara, tās nonāk lielā stresā, bet nomierinās, kad redz tuvumā citas govju. Turklāt lielākā daļa govju ir gatavas sekot "bosam" vai kādai citai govij, kura ir hierarhijas augšgalā. Barā vieglāk izvairīties no plēsējiem.

Ja šodienas saimniecībā ir nepieciešama individuāla govju nošķiršana, šie instinkti jāizmanto savā labā. Atļaujiet citām govīm sekot viņai, ja tās ir ieinteresētas. Govju nomierināsies, ja viņai blakus būs kāda bara biedrene.

4. Viņai ir acis pakausī (gandrīz)

Govju redzeslauks ap sevi ir gandrīz 300 grādi. Tas nozīmē, ka viņas neredz tikai pašā aizmugurē aiz sevis. Ierobežojot šo plašo redzes lauku, mēs varam izveidot govju aprūpes sistēmas, kurās govju jūtas mierīgas. Šī lielā redzeslauka dēļ govju tiek iztraucētas, ja tām pietuvas no pašas aizmugures: vienīgajā vietā, kuru tās neredz. Šādās situācijās govīm kā reakcija var parādīties aizsargmehānismi kā bēgšana vai spērsana.

5. Krāsas viņas redz citādi nekā mēs

Nav tā, ka govju pilnībā neizšķir

Foto: Dainis Arbidāns

krāsas, bet redz ierobežotu krāsu spektru. To sauc par dihromāziju. Šī iemesla dēļ govju daudz jutīgāk uztver pēkšņas kustības, un tām nepatīk nesaskaņotas krāsas. Piemēram, viņām ļoti nepatīk, ja telpās ir gaišas un tumšas zonas, kas rodas no ēnām. Govju var izbiedēt pat tāda lieta kā spožs saules stars, kas iespīd pa caurumu vai spraugu, ja tas notiek viņu pārvietošanās ceļā. Tādi gadījumi var radīt govju bara apstāšanos, tās pārdzenot.

6. Viņas spēj tālu redzēt

Govju ļoti labi redz tālumā, – viņām instinkti saka, ka vajātājs jāpamanā no liela attāluma. Bet līdz ar to rodas grūtības koncentrēties uz lietām tuvumā. Tādēļ govju var satrūkties no pēkšņām kustībām blakus. Tās var ļoti izbīties no ķēžu žvazdzēšanas un audumu plivināšanās vējā. Govīm kā ganību dzīvniekiem ir slikta dziļuma izjūta, ceļot galvu augšup.

7. Viņām patīk gaisma

Liellopiem ir tendence pārvietoties no krēslainām zonām uz gaišākām vietām. Ļoti bieži slaukšanas zālē un pārvietošanās ejās mēs „nošmaucam” gaismu, lai gan mēs gribam, lai govju atgriežas vietā, no kurienes ir atnākušas. Gaismai jābūt pietiekamai visur, kur govīm paredzēts pārvietoties un uzturēties.

8. Viņām patīk vēsums

Govīm normāla ķermeņa temperatūra ir 38,6 °C. Tādēļ tām ideālā temperatūra ir vēsāka nekā mums. Visiem liellopiem komfortabla temperatūra ir no -2 līdz +21 °C. Holšteinas šķirnes govīm izslaukumi

ir stabili temperatūrās no -12 līdz +21 °C. Ja temperatūra nokrītas zemāk, bet joprojām ir pieņemtajās robežās, govju ēdīs vairāk barības, lai saražotu sev papildu siltumu. Bet, ja apkārtējā temperatūra būs augsta, govju ēdīs mazāk, lai mazāk ražotu ķermeņa siltumu, un līdz ar to samazināsies arī izslaukums.

9. Viņai vajadzīga sava personīgā zona

Ja jūs zināt, kāda ir govju personīgā zona, tas var jums palīdzēt ieturēt distanci un samazināt govju stresu. Šī zona, citiem vārdiem sakot, ir telpa apkārt govij, ko var uzskatīt par viņas personīgo telpu. Tā var būt dažāda atkarībā no tā, cik mierīga ir govju. Ja kāds nevēlams iekļūst šajā zonā, govju var bēgt. Telēm tā var būt daudz lielāka platība, salīdzinot ar govīm. Labi aprūpētām govīm šī zona var būt ļoti maza, vai pat tās nav vispār.

10. Govju var būt bīstamas

Lai gan govju var būt ļoti mierīgas un draudzīgas, vienmēr pastāv risks, ka tās var būt arī bīstamas. 20% no visām traumām saimniecībā tiek gūtas saskarē ar dzīvniekiem, kas ir gandrīz tikpat daudz kā no saimniecības tehnikas. Mēs pamatā domājam par traktoru un citas tehnikas bīstamību, tomēr no dzīvniekiem gūtās traumas sastāda ļoti lielu īpatsvaru.

Raksts no LLKC žurnāla "Latvijas Lopkopis"

Silvija DREIJERE,
LLKC Lopkopības
nodaļas vadītāja
e-pasts:
silvija.dreijere@llkc.lv
tālrs. 26552748

MEŽSAIMNIECĪBA

NETRAUCĒT UN PASKATĪTIES UZ MEŽU NO CITA SKATA PUNKTA

Vasara mežā ir klusais periods, runājot par darbošanos un saimniekošanu. Dabā viss ir sazaļojis, putniem turpinās ligzdošana, meža dzīvniekiem piedzimuši mazuļi. Laiks apsekt savu meža īpašumu, lai vairāk pavērotu dabas daudzveidību un paskatītos uz mežu no cita skata punkta.

Lai netraucētu ligzdojošos putnus un meža dzīvniekus vairošanās sezonā, meža likumdošanā (MK noteikumi Nr. 936 no 18.12.2012.) ir noteikti jaunaudžu kopšanas ierobežojumi. No 1. aprīļa līdz 30. jūnijam visos mežos aizliegta līdz 10 gadu vecu priežu, lapu koku un līdz 20 gadu vecu egļu mežaudžu kopšana, izņemot jaunaudzes, kurās skuju koku vidējais augstums nepārsniedz 0,7 metrus, bet lapu koku – 1 metru.

Bioloģiskā daudzveidība

Mežam bez ekonomiskās vērtības ļoti nozīmīga ir arī ekoloģiskā vērtība, kam ir liela loma bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā.

Atbilstoši meža likumdošanai mežos jau tiek aizsargātas noteiktas audzes struktūras, piemēram, ekoloģiskie koki, lielu izmēru kritālas, stumbeņi, sausie koki u. c. Audzēs, kas attīstījušās dabiski un nav saimnieciskās darbības skartas, vai skartas nenozīmīgi, šādi struktūras elementi ir lielā vairumā. Tos apdzīvo dažādas retas sūnu, ķērpju, piepju, kukaiņu un gliemežu sugas, kas var eksistēt un attīstīties tikai šādos piemērotos apstākļos. Tādas audzes atbilst dabisko meža biotopu kvalitātes kritērijiem, bet minētās sugas sauc par dabisko meža biotopu indikatorsugām un speciālajām biotopu sugām.

Saimnieciskās darbības rezultātā šīs dzīvotnes (biotopi un struktūras tajos) nereti izzūd, tas rada dzīves vietu fragmentāciju un negatīvi ietekmē daudzu sugu pastāvēšanu. Minimālais attālums, lai pārvietotos starp biotopu

Apšu mežs ar liela izmēra kritālām ir dzīvotne daudzām sugām

fragmentiem, katrai sugai ir atšķirīgs, sākot no daudziem kilometriem zīdītājiem un putniem līdz dažiem metriem bezmugurkaulniekiem vai sūnu sporām.

Daudzos gadījumos dabiskie meža biotopi vienlaikus atbilst arī kādam Latvijas vai Eiropas Savienības aizsargājamam meža biotopam.

Zemes īpašnieks var piedalīties sava īpašuma apsekošanā

Lai iegūtu detalizētu un pilnīgu informāciju par esošajām dabas vērtībām Latvijā, 2017. gadā ir uzsākta Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamo biotopu jeb dzīvotņu izplatības un kvalitātes apzināšana – dabas skaitīšana. Biotopu apsekošanu Dabas aizsardzības pārvaldes (DAP) uzdevumā veic eksperti, kuri dabā apseko teritoriju, aizpilda speciālu apsekojama anketu un kartē iezīmē precīzu konstatētā biotopa robežu. Arī šogad daudzi meža īpašnieki ir saņēmuši informatīvās vēstules par dabas skaitīšanu konkrētā īpašumā.

Satiekot ekspertu, zemes īpašniekam ir tiesības piedalīties sava īpašuma apsekošanā un uzdot par to jautājumus, tomēr jāņem vērā, ka eksperta vērtējums ir informatīvs un galīgais vērtējums tiks izdarīts tikai pēc datu kvalitātes pārbaudes, ko veiks Dabas aizsardzības pārvalde. DAP informē,

ka ES nozīmes biotopu kartēšana tikai apzina trūkstošo informāciju un apkopo datus, nenosakot saimnieciskās darbības ierobežojumus. Pēc projekta īstenošanas zemju īpašniekiem būs vairāki ieguvumi – nevajadzēs tērēt līdzekļus ekspertīzēm, lai pieteiktos atbalsta/kompensāciju maksājumiem, saņemtu būvatļaujas vai tehniskos noteikumus, palīdzēs samazināt administratīvo slogu un laika resursu patēriņu dažādu atļauju sagatavošanā un izsniegšanā, jo ievadītie dati būs savietoti ar citām valsts informācijas sistēmām.

Vairāk par dabas skaitīšanu var uzzināt interneta vietnē www.skaitamdabu.gov.lv, jautājumu gadījumā DAP aicina sazināties: skaitamdabu@daba.gov.lv; tālr. 26107005.

Eksperti aicina meža īpašniekus apskatīt mežaudzes un konsultēties ar speciālistiem, lai iegūtu pilnīgu informāciju par sava meža īpašuma bioloģiskajām vērtībām un tālāk lemtu par optimālu un pareizu apsaimniekošanas režīmu.

Raksta sagatavošanā izmantota DAP informācija.

Sarmīte GRUNDŠTEINE,
MKPC direktora vietniece
informācijas un apmācību jomā
e-pasts: sarmite.grundsteine@mkpc.llkc.lv
tālr. 63050477

BRISELES GAITEŅOS

► 1. lpp.

Aptauja atrodama Zemkopības ministrijas un LLKC mājaslapās: <https://www.visidati.lv/aptauja/1359502604/1/>.

Jūsu viedoklis ir svarīgs lauksaimniecības politikas veidotājiem, lai diskusijās ar ES iestādēm un organizācijām palīdzētu panākt Latvijai pieņemamus KLP nosacījumus un finansējuma sadales kārtību nākotnē.

Diskusijas par EK piedāvātajiem jaunajiem KLP nosacījumiem ES dalībvalstīs un iestādēs turpināsies līdz nākamā gada vidum.

Kādi tad ir būtiskākie EK priekšlikumi nākotnes ES lauksaimniecībai un lauku videi?

1. Jaunas darba metodes. Pateicoties lielākai elastībai attiecībā uz to, kā izmantot tām atvēlēto KLP finansējumu, dalībvalstis varēs izstrādāt pielāgotas programmas, lai visefektīvāk reaģētu uz lauksaimnieku un lauku kopienu plašākām vajadzībām, nodrošinot labākus rezultātus. Lai panāktu, ka tiek finansētas dalībvalstu prioritātes un pasākumi, tām būs arī iespēja pārvietot līdz 15% no KLP piešķiruma starp tiešajiem maksājumiem un lauku attīstību. Vienlīdzīgi konkurences apstākļi dalībvalstīm tiks nodrošināti, izmantojot stratēģiskos plānus visam periodam, kuros noteiks, kā katra dalībvalsts ar tiešajiem maksājumiem un lauku attīstības finansējumu plāno sasniegt deviņus ES mēroga ekonomiskos, vides un sociālos mērķus. Lai nodrošinātu konsekveni ar ES mēroga mērķiem un vienotā tirgus aizsardzību, katru plānu apstiprinās Komisija, un tā uzraudzīs katras valsts ieguldījumu un virzību uz noteiktajiem mērķiem.

2. Taisnīgāki nosacījumi, pateicoties mērķtiecīgākam atbalstam. Tiešie maksājumi vēl arvien būs šīs politikas nozīmīga sastāvdaļa, nodrošinot lauksaimniekiem stabilitāti un paredzamību. Par prioritāti izvirzīts atbalsts mazajām un vidējām lauku saimniecībām, kas veido lielāko daļu no ES lauksaimniecības nozares, un palīdzība jaunajiem lauksaimniekiem. EK joprojām ir apņēmusies panākt tiešo maksājumu taisnīgāku sadali, izmantojot ārējo konvergenci.

Turklāt, sākot no 60 000 eiro, tiešie maksājumi par hektāru tiks samazināti, bet maksimālais iespējamais tiešo maksājumu apjoms vienai saimniecībai nevarēs pārsniegt 100 000 eiro. Darbaspēka izmaksas tiks pilnībā ievērotas. Ar šo priekšlikumu EK cer nodrošināt taisnīgāku maksājumu sadali, lai mazās un vidējās lauku saimniecības varētu saņemt lielāku atbalstu par hektāru.

Valstīm vismaz 2% no sava tiešo maksājumu piešķiruma jāatvēl atbalstam jaunajiem lauksaimniekiem darbības uzsākšanai. To papildinās finansiāls atbalsts lauku attīstības ietvaros dažādiem pasākumiem, kas atvieglo piekļuvi zemei.

Jaunā KLP paredz jūtāmāk izlīdzināt tiešo maksājumu līmeni starp dalībvalstīm: tajās valstīs, kurās atbalsta maksājums par hektāru ir zem 90% no ES vidējā līmeņa, sedzot pusi no summas, kas trūkst līdz 90%.

3. Augstāki mērķi vides un klimata jomā. EK rosinātie kopīgie mērķi risinās problēmas klimata pārmaiņu, dabas resursu, bioloģiskās daudzveidības, biotopu un ainavu jomā. Lauksaimnieku ienākumu atbalsts jau ir saistīts ar videi un klimata draudzīgas lauksaimniecības prakses īstenošanu, un saskaņā ar jauno KLP lauksaimniekiem, izmantojot obligātus un uz stimuliem balstītus pasākumus, tiks prasīts īstenot vērīgākus mērķus:

- tiešie maksājumi būs atkarīgi no augstāku vides un klimata jomas prasību izpildes;
- katrai dalībvalstij būs jāpiedāvā ekoshēmas, lai palīdzētu lauksaimniekiem īstenot vairāk nekā tikai obligātās prasības, un šīs shēmas finansēs ar daļu no valsts tiešo maksājumu piešķiruma;
- vismaz 30% no katra lauku attīstības valsts piešķiruma būs veltīti vides un klimata pasākumiem;
- plānots, ka 40% no KLP kopējā budžeta sekmēs klimata politikas mērķu sasniegšanu;
- papildus iespējai pārvietot 15% starp pilāriem, dalībvalstīm būs arī iespēja pārvietot papildu 15% no 1. pilāra uz 2. pilāru izdevumiem par klimata un vides pasākumiem (bez valsts līdzfinansējuma).

4. Zināšanu un jauninājumu plašāka izmantošana. Modernizētā KLP

izmantos visas jaunākās tehnoloģijas un inovācijas, tādējādi palīdzot gan lauksaimniekiem, gan valstu pārvaldes iestādēm, jo īpaši ar šādiem pasākumiem:

- pētniecības un inovācijas projektiem pārtikas, lauksaimniecības, lauku attīstības un bioekonomikas jomā no ES pētniecības programmas "Apvārnis Eiropa" atvēlēts budžets 10 miljardi eiro;
- dalībvalstis tiek mudinātas kontrolēt un uzraudzībā izmantot lielos datus un jaunās tehnoloģijas (piemēram, satelītu datus, lai pārbaudītu lauku saimniecību izmērus tiešo maksājumu pieprasījumiem), tādējādi ievērojami samazinot vajadzību pēc kontroles uz vietas;
- tiek paātrināta lauku dzīves digitalizācija, piemēram, paplašinot piekļuvi platjoslas pakalpojumiem lauku reģionos, tādējādi uzlabojot dzīves kvalitāti šajos reģionos un veicinot Eiropas lauksaimnieciskās ražošanas konkurētspēju.

Turpmākie pasākumi

Lai nodrošinātu, ka ES fondi pēc iespējas ātrāk dod reālus rezultātus un ka lauksaimniekiem tiek sniegta vajadzīgā informācija, lai veiktu darījumu darbības un pieņemtu lēmumus par ieguldījumiem, ir svarīgi panākt ātru vienošanos par vispārējo ES ilgtermiņa budžetu un nozaru priekšlikumiem.

Pašreizējā (2014–2020) budžeta perioda sākumā piedzīvotie kavējumi varētu nozīmēt to, ka lauksaimnieki un valstu pārvaldes iestādes nevarēs gūt labumu no birokrātijas samazināšanas, lielāka elastīguma efektīvākiem rezultātiem, ko nodrošinās jaunā KLP. Jebkāda kavēšanās turpmākā budžeta apstiprināšanā kavēs arī tūkstosiem tādu potenciālo jauno projektu visā ES, kas paredzēti lauksaimnieku un lauku kopienu atbalstam, kā arī vides aizsardzības uzlabošanas pasākumiem un jaunu lauksaimnieku piesaistīšanai.

Vienošanas par nākamo ilgtermiņa budžetu 2019. gadā nodrošinātu raitu pāreju no pašreizējā ilgtermiņa budžeta (2014–2020) uz jauno un finansējuma paredzamību un nepārtrauktību, kas ir visas sabiedrības interesēs. ■

Pēc ES Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāta materiāliem informāciju sagatavoja **Iveta Tomsone**, LLKC Apgāda vadītāja

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2018. GADA JŪLIJĀ

Terminš, kura laikā var iesniegt pieteikumu,
iesniegumu vai atskaiti.
Iesniegumu un atskaitu apkopošanas datums
vai iesniegšanas beigu datums.

		Terminš	Jūnijs												Jūlijs												Augusts						
			1	4	5	10	11	14	15	17	18	20	21	25	29	30	1	5	6	10	11	15	16	17	18	20	21	25	30	1	15	20	
Platību maksājumi		Vienotais platībmaksājumu iesniegums (ar kavējuma sankciju)																															
		Riska pārvaldība																															
	Lauku attīstības programmas pasākumi	Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā																															
Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana																																	
Inovācija																																	
Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds		Produktīvi ieguldījumi akvakultūrā																															
	Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde																																
	Zvejas flotes modernizācija																																
	Ražošanas un tirdzniecības plāni																																
Grāmatvedība un nodokļi	Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	PVN mēneša (ceturkšņa) deklarācija un maksāšanas termiņš																															
	Mikrouzņēmumu nodoklis	Mikrouzņēmumu nodokļa pārskats																															
	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Atskaites iesniegšanas termiņš un nodokļa maksāšanas termiņš - PAŠNODARBINĀTAJIEM																															
	Dabas resursu nodoklis	Dabas resursu nodokļa pārskats																															
	Nekustamā īpašuma nodoklis	Nodokļa maksāšanas termiņš																															
	Darījumu kvītis	Atskaite par darījumu kvīšu izlietojumu																															
	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par ceturksni) - ja ienākums no kapitāla pieauguma iepriekšējā ceturksnī pārsniedzis 1000 eiro																															
	Uzņēmumu ienākuma nodoklis (jaunais)	Uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija																															

VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS

Foto: no biedrības "Darīsim paši!" arhīva

Projekta ietvaros tiks piedāvāti iecienīti Kurzemes mājrāzotāju produkti

SĀKTA TŪRISMA PIEDĀVĀJUMA "RAŽOTS KURZEMĒ" IZVEIDE

Sogad sāks sadarbības projekts "Mājrāzotāju un amatnieku potenciāla attīstība un tūrisma piedāvājuma "Ražots Kurzemē" izveide".

RAŽOTS LATVIJĀ
KURZEMĒ

Projekts tiek īstenots, apvienojoties sešām Kurzemes vietējām rīcības grupām: "Darīsim paši!", "Saldus rajona attīstības biedrība", "Talsu rajona partnerība", biedrība "Laukiem un jūrai", "Ziemeļkurzemes biznesa asociācija" un "Kandavas partnerība".

Projekta mērķis ir veicināt mājrāzotāju un amatnieku produktu attīstību un noietu, uzlabojot dalībnieku zināšanas un pieredzi par uzņēmējdarbību, izveidojot un popularizējot tūrisma maršrutu "Ražots Kurzemē", kas apvienotu mājrāzotāju un amatnieku piedāvājumu, kā arī stiprināt reģionālo piederību Kurzemei un veidot kopīgu vizuālo identitāti.

Lai sasniegtu mērķi, plānotas vairākas aktivitātes: mācības, pieredzes apmaiņas braucieni, tūrisma maršruta izveide, ceļošanas akcija "Ražots Kurzemē", iepazīšanās tūre žurnālistiem, kā arī "Kurzemes diena" un tirdzniecības vietu aprikojuma iegāde.

Kuldīgā janvārī notika pirmais mācību cikla seminārs "Tirgus izpēte un segmentu apzināšana", ko vadīja Linda Medne no Viesnīcu un restorāna servisa centra. Atsaucība bija negaidīti liela, pulcējot 82 interesentus. Savukārt Jaunpils reģionālās attīstības centrā "Rats" jurists Dainis Pilskungs sniedza izsmelšu informāciju par likumdošanu. Pasniedzējs bija sagatavojis noderīgu prezentāciju, kuras saturs sagatavots tieši šai mērķa grupai. Februāris sākās ar "Zīmolveidību" Talsos, ko vadīja mācību centra

"DaJo" pasniedzēja Jolanta Derkevica-Pilskunga. Aizrautīgā lekcijas pasniegšanas maniere dalībniekus iedvesmoja, tika uzdoti dažādi jautājumi.

Pēc trīs intensīviem mācību semināriem februārī Kandavas novada Kalnmuižas pilī projekta dalībniekus gaidīja radoša saruna un lekcija "Praktiskais radošums". Garšvielu eksperte un pasaules apceļotāja Daiga Veismane sarunu vadīja neformālā gaisotnē, piedāvājot degustēt ēdiena aizdarus un dažādu pasaules kultūru garšvielas un mērces. Arhitekts Aldis Apšenieks iepazīstināja ar Latvijas pirmo japāņu dārzu, kas veidots deviņus gadus, kā arī aizraujošā video lāva aizceļot uz Japānu. Projekta dalībniekiem bija iespēja doties ekskursijā pa atjaunoto Kalnmuižas pili.

Dundagas pilī martā notika seminārs "Statēģiska pieeja sociālo tīklu reklamai", kuru vadīja mārketinga speciālists Mareks Liepa. Semināra dalībnieki vienkāršā veidā tika iepazīstināti ar reklāmas iespējām populārā lietotnē Facebook. Savukārt Saldus bērnu un jaunatnes centra telpās Latvijas Mākslas akadēmijas pasniedzēja Maija Rozenfelde sniedza ieskatu "Dizaina veidošanā". Viņa strādājusi pie pazīstamiem produktu dizainiem, piemēram, "Rūjiena – saldējums sapņotājiem", Kokmuižas eila darītavai, kā arī daudziem citiem Latvijā zināmu produktu iepakojumiem. Engures novada Apšuciemā aprīlī noslēdzās projekta pirmā aktivitāte – mācību semināri. Atkārtoti

ar lielu prieku tika sagaidīta Viesnīcu un restorānu servisa centra pasniedzēja Linda Medne. Viņa dalībniekus izglītoja viesmīlības un budžeta plānošanas tēmās. 2018. gada vasarā plānoti vienas dienas pieredzes apmaiņas braucieni visās iesaistīto vietējo rīcības grupu teritorijās, iepazīstoties ar Kurzemes amatnieku un mājrāzotāju paveikto, gūstot jaunu iedvesmu turpmākajām aktivitātēm katra mājrāzotāja un amatnieka piedāvājumā.

Projekta 2018. gada gala rezultāts – tūrisma maršruts "Ražots Kurzemē", kurā tiks apkopoti mājrāzotāji un amatnieki, kuri spēj un ir gatavi uzņemt tūristus un citus interesentus, daloties ar zināšanām un ļaujot piedalīties prasmju izmēģināšanā, piedāvājot iespēju degustēt radītos vietējos produktus.

Nākamajā gadā plānota ceļošanas akcija "Ražots Kurzemē", neļaujot interesentiem aizmirst par izveidoto tūrisma maršrutu un piedāvājot iespēju apmeklēt jaunas vietas vai atkārtoti piedzīvot sirsnīgās emocijas kādā no jau apmeklētajām saimniecībām. Paralēli plānots iegādāties tirdzniecības vietu aprikojumu, lai Kurzemes amatniekam/mājrāzotājam dotu iespēju piedalīties kādā no Latvijas gadatirgiem.

Projekta noslēgums plānots 2019. gada novembrī, rīkojot pasākumu "Kurzemes diena", kurā ar savu produkciju piedalītos projektā iesaistītie mājrāzotāji un amatnieki.

Projekta izmaksas ir 72 435,50 eiro, aktivitātes tiks īstenotas līdz 31.12.2019. Projekts 100% apmērā finansēts no ELFLA 19.3 pasākuma "Starpterritoriālā un starpvalstu sadarbība".

Ieva Birbele, biedrības "Darīsim paši!" administratīvā vadītāja

IZSTĀDE

STARPTAUTISKAJĀ IZSTĀDĒ "AGRO BALT" – ARĪ LATVIJAS RAŽOTĀJI

Latgales speķi, Kuldīgas strausu gaļas produkciju, Skrīveru mājas saldeņumu, Ievas sierus, Jelgavas karameles un mājās sietus sierus nu daudz plašāk zina Ķīnā un arī virknē Eiropas valstu. LLKC aicināti, šie ražotāji maija nogalē trīs dienas ar savu produkciju un Latvijas tūrisma piedāvājumu iepazīstināja izstādes "Agro Balt" viesus Viļņā.

Izstādes centrālais tēls šogad bija Ķīna, jo lietuvieši cer uz sadarbību eksportā, piedāvājot ķīniešiem gaļas un piena produkciju. Lai arī lielākais stends izstādē bija atvēlēts tieši Ķīnai, nerimstoša apmeklētāju interese bija vērojama arī pie mūsu stenda, kas atradās tieši pie centrālās ejas un jau no ieejas bija labi pamanāms. Ja citos stendos produkti lielākoties bija izlikti tikai apskatei, retumis piedāvājot nelielas degustācijas iespējas, tad Latvijas stendā valdīja īsta gadatirgus atmosfēra – ražotāji aktīvi aicināja apmeklētājus nākt degustēt un iegādāties savu produkciju, iepazīstināja ar tūrisma iespējām Latgalē, Kurzēmē, Vidzemē un Zemgalē.

Andris Meijers, "Latgolys Golds": "Viena no lielākajām vērtībām šādā izstādē ir iespēja ne tikai pārdot produkciju, bet kontaktēties arī Latvijas ražotājiem savā starpā. Būšu ļoti priecīgs, ja LLKC atkal piedāvās piedalīties kādā starptautiskā izstādē, jo mums ir, ko piedāvāt."

Kopumā izstādē piedalījās vairāk nekā 200 dalībnieku no 24 valstīm, to-

Latvijas ražotāji un LLKC pārstāvji Latvijas stendā

Latvijas standu izstādē "AgroBalt" apmeklēja ES veselības un pārtikas drošības komisārs Vītenis Andrijauskaitis, Lietuvas premjerministrs Saulius Skvernelis un Igaunijas lauku attīstības ministrs Tarmo Tamms

Foto: Iveta Tomsone

Foto: Iveta Tomsone

starp – Beļģijas, Indijas, Spānijas, Itālijas, Polijas, Maķedonijas, Rumānijas, Lietuvas un Ķīnas. Izstādes apmeklētāji varēja iepazīties arī ar lauksaimniecības dzīvniekiem, sākot no vistām, trušiem un pīlēm, beidzot ar kazām, aitām, govīm un zirgiem. Izstādē notika arī diskusija par to, kā mazināt izmestās pārtikas

apjomus, kas ir aizvien pieaugoša problēma pasaules attīstītajās valstīs. **IV**

Ilze Rūtenberga-Bērziņa,

LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja

Eiropas Komisijas stendā ikviens varēja apskatīt ideālās lauku saimniecības modeli

Lauku Lapa

Izdots SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" Apgādā

Adrese: Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pagasts, Ozolnieku novads, LV-3018
Tālrunis: 63050220

Apgāda vadītāja Iveta Tomsone
"Lauku Lapa" redaktore Dace Millere

Reģistrācijas Nr. 000740319
Iespiests "UnitedPress Tipogrāfija"

"Lauku Lapa" var abonēt Latvijas Pastā, abonēšanas indekss 1163.
Cītējot un/vai pārpublicējot izdevuma "Lauku Lapa" rakstus, atsaucē obligāta. Pārpublicēšanai jāsaņem Apgāda rakstiska atļauja.

Foto: Iveta Tomsone